

INFORME DE CONJUNTURA

L'economia del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre

Sumari

Activitat Econòmica	1
Ocupació	2
Atur	4
Preus (IPC)	6
Finançament activitat econòmica	7
Mercat immobiliari	9
Comerç Exterior	11

Previsions

Ocupació	☹️
Atur	☹️
Preus (IPC)	☹️
Activitat empresarial	😊
Finançament bancari	☹️
Comerç exterior	😊

Llegenda icones:

Empitjora

Igual

Millora

Primer trimestre de 2016

1. Introducció

Durant el primer trimestre de l'exercici de 2016, la creació d'ocupació s'ha estabilitzat i l'atur ha disminuït. El creixement i el dinamisme del mercat de treball han estat inferiors a l'àrea objectiu de l'informe que al conjunt català. La rellevància de l'agricultura en les dinàmiques d'ocupació ha estat excessiva, mentre que la resta de sectors d'activitat han tingut dificultats per absorbir el descens de l'ocupació en la construcció. Les dades de la Seguretat Social indiquen un dinamisme superior al que assenyalava l'EPA, amb un increment del nombre d'afiliats pràcticament en totes les comarques i amb un ritme interanual superior al de Catalunya en tots els sectors. També mostren una recuperació dels indicadors de treball assalariat en la majoria d'estructures empresarials. Aquesta evolució dels indicadors contrasta amb la menor variació de l'EPA.

L'indicador més positiu d'aquest trimestre en dades interanuals ha estat l'increment de les exportacions i un descens en la caiguda de les importacions. Això mostra el dinamisme i l'esforç exportador important de moltes empreses de l'àrea, no solament les grans, ja que s'observa l'ampliació de les vendes a l'exterior en moltes mitjanes i petites empreses.

Els preus continuen estàtics, preferentment a la baixa, més que a la resta d'Espanya i de Catalunya. Això posa de manifest les majors limitacions de la demanda interna, tot i que compensades parcialment per aquest esforç exportador. Al costat d'aquests indicadors, trobem una reafirmació de l'oferta empresarial, ja que incrementen els centres de cotització en totes les grandàries dels punts empresarials. Això és conseqüència d'una caiguda continuada del crèdit que obliga a recórrer principalment als recursos propis. D'altra banda, la construcció d'habitatges es troba en xifres planes, tot i l'augment relatiu. L'elevat volum de vendes, sobretot entre els habitatges de segona mà, respon més a una redistribució de rendes que no pas en la reactivació de l'economia.

Podríem considerar que l'activitat econòmica continua unes dècimes per sota de la línia dels dos últims exercicis, tot i que els impulsos que rep són externs com a conseqüència d'una situació europea financerament més estable i amb preus de les matèries primeres a la baixa, cosa que la beneficia. Aquest escenari ens obliga a pensar què podria succeir si aquests vents de cua no fossin tan favorables, i més tenint en compte que en el primer trimestre de 2016 encara no s'han assolit els nivells d'activitat de finals de 2008.

2. ELS OCUPATS

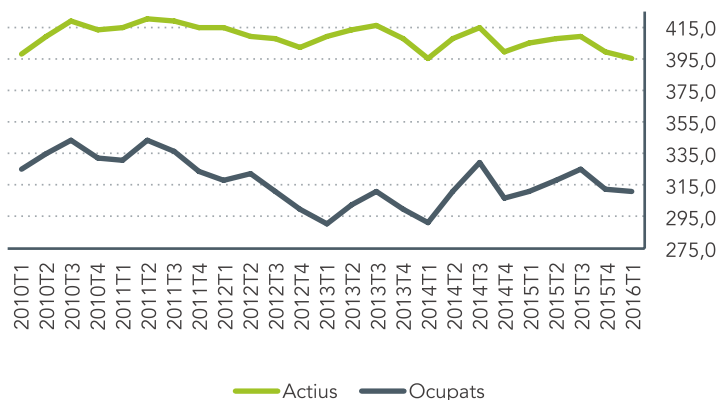
2.1 Els ocupats. Primer trimestre de 2016 (en milers)

TOTAL	2013	2014	2015	2016
Nombre d'ocupats	290,50	291,70	311,10	310,70
Variació anual	-8,61	0,41	6,65	-0,13
	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Milers				
2013	17,70	51,70	25,50	198,70
2014	12,30	49,60	26,10	203,70
2015	13,80	57,90	25,70	213,70
2016	16,60	54,20	22,00	217,90
Sig. Sectorial %				
2013	6,03	17,61	8,69	67,68
2014	4,22	17,00	8,95	69,83
2015	4,44	18,61	8,26	68,69
2016	5,34	17,44	7,08	70,13
Var. interanual %				
2012-13	17,22	-9,30	-15,84	-7,75
2013-14	-30,51	-4,06	2,35	2,52
2014-15	12,20	16,73	-1,53	4,91
2015-16	20,29	-6,39	-14,40	1,97

2.2 La variació interanual de l'ocupació a Catalunya. Primer trimestre de 2016

	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Barcelona	92,30	-2,50	15,50	-9,10	88,50
Girona	5,90	4,50	4,80	-5,00	1,60
Lleida	6,60	0,60	5,00	3,00	-1,90
Tarragona	-0,40	2,80	-3,70	-3,70	4,20
CATALUNYA	104,4	5,4	21,6	-14,8	92,4
	Total	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Barcelona	88,41	-2,39	14,85	-8,72	84,77
Girona	5,65	4,31	4,60	-4,79	1,53
Lleida	6,32	0,57	4,79	2,87	-1,82
Tarragona	-0,38	2,68	-3,54	-3,54	4,02
CATALUNYA	100,00	5,17	20,69	-14,18	88,51

Els actius i els ocupats a Tarragona

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

2. Els ocupats

En analitzar els valors interanuals del període per als diferents sectors, s'observa que l'agricultura ha ajudat de forma desproporcionada a mantenir l'ocupació. Així, si es comptabilitza l'ocupació total ometent aquest sector, s'observa una disminució de 3.200 persones en comparació interanual. Queda palès, doncs, que les fortes oscil·lacions en aquesta activitat (vegeu el quadre 2.1) són conseqüència de la seva notable temporalitat. Aquesta idea de temporalitat de l'ocupació a l'àrea es pot generalitzar, tot i que sovint es compensa entre els diferents sectors, però el manteniment de l'ocupació se centra en aquesta temporalitat dins d'un cos important de continuïtat que es pot donar a la indústria i als serveis. Durant aquest trimestre, aquests dos sectors han tingut un comportament divergent, i mentre que el valor dels serveis ha augmentat significativament, el de la indústria ha disminuït. D'altra banda, cal ressaltar la caiguda continuada de la construcció.

En la distribució sectorial de l'ocupació s'observen certes particularitats estructurals. D'una banda, queda palès l'augment continuat dels serveis, que es consoliden amb un valor superior al 70 % del total, encara una mica per sota de la mitjana catalana. També s'observen les dificultats de la indústria per consolidar-se per sobre el 18 % de l'ocupació i una caiguda constant de la construcció, que els darrers anys es compensa principalment amb la continuïtat d'un sector agrari que manté el seu pes en l'ocupació a la zona (molt per sobre de la mitjana catalana).

Per al nostre territori, l'EPA del primer trimestre de 2016 presenta una situació força diferent de la del conjunt català, que ha incrementat en més de 100.000 persones ocupades, el 88 % de les quals, a Barcelona. L'ocupació ha augmentat en totes les províncies excepte a Tarragona. Aquestes diferències es poden observar a la taula que reflecteix les variacions interanuals de l'ocupació per a cada província. En primer lloc, en totes les demarcacions provincials s'ha creat ocupació en algun sector, però s'ha fet de manera diferent: a Barcelona, en la indústria i en els serveis; a Girona, en tots els sectors excepte la construcció; a Lleida, en tots menys els serveis, i a Tarragona, en l'agricultura i els serveis. En el cas de Tarragona, tanmateix, el nombre d'ocupats ha disminuït per la important caiguda en la construcció i la indústria. A més, és l'única província on no ha augmentat l'ocupació d'aquest últim sector. Les dades de les taules també indiquen una particularitat: que globalment la caiguda de l'ocupació en la construcció és absorbida per altres sectors, principalment la indústria i els serveis. En el cas de Tarragona, la disminució de l'ocupació industrial no ha permès aquesta compensació, malgrat l'augment als serveis i a l'agricultura.

El mercat de treball de l'àrea presenta uns trets molt diferents dels del conjunt català, principalment per la temporalitat de la contractació i l'estacionalitat de l'ocupació. Això determina una dinàmica específica pels seus efectes i té conseqüències en la relació entre actius i ocupats. Pel que fa als actius, mostren una lleugera tendència a la baixa —tal com es pot observar al gràfic—, amb puntes que coincideixen amb les de l'ocupació. Tanmateix, aquesta entrada i sortida del mercat de treball té tant elements de resguard com de desensís si es tenen en compte les dificultats que tenen els potencialment actius per trobar feina. Aquest fenomen s'accentua a l'àrea en comparació d'altres llocs de Catalunya si considerem la importància de l'estacionalitat en l'ocupació. Amb aquest escenari, no es pot perdre de vista que la possibilitat de crear ocupació passa per millorar les expectatives d'inversió.

2. ELS OCUPATS

2.3 Les variacions interanuals d'afiliacions a la Seguretat Social. Primer trimestre de 2016

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	RG*	RTA*
Alt Camp	1	59	-3	111	168	190	-22
Baix Camp	-11	36	214	2.084	2.323	2.156	167
Baix Ebre	45	122	11	113	291	192	99
Baix Penedès	5	212	118	594	929	834	95
Conca de Barberà	7	137	-1	89	232	225	7
Montsià	9	136	-68	623	700	617	83
Priorat	-11	33	1	19	42	48	-6
Ribera d'Ebre	9	5	-14	-38	-38	-25	-13
Tarragonès	2	396	560	4.609	5.567	5.352	215
Terra Alta	-3	36	-18	0	15	37	-22
Camp de Tarragona	-7	873	889	7.506	9.261	8.805	456
Terres de l'Ebre	60	299	-89	698	968	821	147
Prov. Tarragona	53	1.172	800	8.204	10.229	9.626	603
CATALUNYA	14	10.587	6.497	89.866	106.964	99.937	7.027

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	RG*	RTA*
Alt Camp	0,17	0,97	-0,28	1,24	1,00	1,41	-0,67
Baix Camp	-1,03	0,41	4,59	4,81	4,01	4,75	1,33
Baix Ebre	3,63	3,72	0,54	0,75	1,34	1,24	1,60
Baix Penedès	1,87	6,57	6,01	3,72	4,34	5,50	1,52
Conca de Barberà	1,84	4,62	-0,21	2,95	3,39	4,45	0,39
Montsià	0,80	3,65	-5,35	5,74	4,12	5,39	1,50
Priorat	-2,68	6,51	0,54	1,69	1,89	4,15	-0,56
Ribera d'Ebre	1,77	0,93	-2,23	-1,11	-0,75	-0,79	-0,67
Tarragonès	0,62	2,88	8,11	5,30	5,16	5,66	1,61
Terra Alta	-0,37	5,83	-4,79	0,00	0,46	2,62	-1,21
Camp de Tarragona	-0,23	2,46	5,82	4,71	4,35	5,04	1,19
Terres de l'Ebre	1,63	3,66	-2,06	2,27	2,06	2,60	0,95
Prov. Tarragona	0,79	2,69	4,08	4,31	3,93	4,67	1,12
CATALUNYA	0,04	2,39	3,83	4,01	3,70	4,25	1,31

* RG: Règim General. RTA: Règim de Treballadors Autònoms
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

2.1 L'ocupació segons les dades de la Seguretat Social

Les dades de la Seguretat Social relatives a les variacions en les cotitzacions mostren un augment en el nombre de treballadors afiliats. En dades interanuals, durant el primer trimestre de l'exercici aquests han augmentat en 10.229, una xifra significativa que representa el 9,56 % de la variació catalana. L'increment ha tingut lloc principalment al Tarragonès i al Baix Camp, que signifiquen el 77 % del conjunt provincial. Respecte de les diferències en les noves afiliacions al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre, hi ha hagut un major dinamisme al Camp, que representa prop del 97 % de l'augment. El nombre d'autònoms sobre el total de noves cotitzacions s'estabilitza a la baixa, amb preferència de les contractacions del règim general, és a dir, assalariades. El pes dels autònoms representa un 5,90 % de la variació del nombre total de cotitzants al conjunt provincial, amb diferències significatives entre el Camp, amb un 4,92 % de les noves cotitzacions, i les Terres de l'Ebre, amb un 15,18 %.

Les variacions interanuals han estat molt positives globalment. Les afiliacions del sector industrial han augmentat en totes les comarques, igual que les dels serveis (amb l'excepció de la Ribera d'Ebre). En canvi en l'agricultura i la construcció hi ha un descens significatiu de les afiliacions en algunes comarques, com ara el Baix Camp, el Priorat i la Terra Alta. L'agricultura és el sector que creix menys i les afiliacions en la construcció disminueixen en quatre comarques, mentre que augmenten significativament al Tarragonès, el Baix Penedès i el Baix Camp, fet que causa un fort augment global.

A totes les comarques del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre es registra una recuperació de les afiliacions, amb l'excepció de la Ribera d'Ebre, on disminueixen un 0,75 %. Aquesta és l'única comarca on també cauen els afiliats del règim general i els autònoms. En comparació del conjunt català, els increments són més elevats en tots els sectors d'activitat i en el règim general, de manera que la variació de la mitjana catalana dels treballadors autònoms també és superior.

Tot i les xifres positives registrades des de 2014, que aporten un cert optimisme estacional de recuperació de l'activitat, no cal oblidar que l'afiliació a la Seguretat Social al conjunt de comarques del Camp i de l'Ebre era de 285.973 persones al desembre de 2008, mentre que en l'actualitat, al primer trimestre de 2016, és de 270.297. És a dir, el nombre de cotitzants ha disminuït un 5,48 %, amb una caiguda del 4,09 % al Camp de Tarragona i del 11,44 % a les Terres de l'Ebre. Aquesta visió àmplia de les xifres pot servir per reflexionar amb moderació sobre l'optimisme que es reflecteix en aquests moments, ja que cal tenir en compte que, tot i que la situació millora, les dades encara estan per sota de les de 2008.

3. L'atur

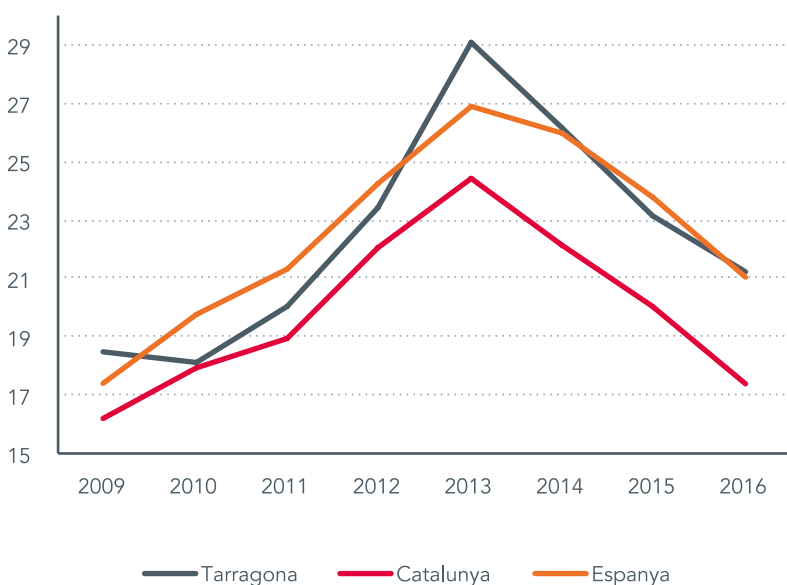
3. L'ATUR

3.1 Taxa d'atur i la seva variació. Primer trimestre

	Tarragona	Catalunya	Espanya
2011	20,05	18,90	21,29
2012	23,42	22,00	24,20
2013	29,04	24,40	26,90
2014	26,17	22,10	25,93
2015	23,17	20,05	23,78
2016	21,26	17,42	21,00
Variació interanual de la taxa d'atur (quart trimestre)			
2012-11	16,81	16,40	13,67
2013-12	24,00	10,91	11,16
2014-13	-9,88	-9,43	-3,61
2015-14	-11,46	-9,28	-8,29
2016-15	-8,24	-13,12	-11,69

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

Taxa d'atur primer trimestre

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

La taxa d'atur de la zona en dades interanuals ha disminuït gairebé 2 punts durant el primer trimestre de 2016, una xifra que consolida la línia de disminució iniciada el 2014. Aquesta disminució torna a ser superior a la mitjana espanyola i se situa gairebé 4 punts per sobre de la mitjana catalana. Per tant, sembla que ja s'ha superat l'elevat nivell d'atur del primer trimestre de 2012, quan la taxa era propera al 30 % com a conseqüència immediata dels ajustos que la reforma laboral va ocasionar en el mercat de treball.

A la taula 3.1 s'observa com les variacions interanuals d'aquest indicador tenen comportaments diferents. De 2011 a 2013 la taxa va augmentar més ràpidament a la zona que als totals de Catalunya i Espanya. A partir d'aleshores, disminueix i durant dos exercicis (de 2013 a 2015) ho fa proporcionalment més ràpidament a la zona que a Catalunya i Espanya. Tot i això, no arriba a compensar comparativament la taxa d'atur, que continua sent molt elevada respecte del total català i segueix estant una mica per sota de l'espanyola. A més, durant el darrer exercici la taxa d'atur va disminuir més a poc a poc a la zona que a les altres dues àrees.

L'atur ha disminuït en 10.000 persones en dades interanuals, és a dir, gairebé un 10 %, una dada prou rellevant tot i l'elevada taxa d'atur de l'àrea.

El nombre de desocupats ha incrementat principalment en l'agricultura i, en menor grau, en els serveis. Per contra, ha disminuït en la indústria i la construcció, especialment, i de manera rellevant, entre els aturats de llarga durada, que han disminuït 8 punts. Si exclouem els aturats de llarga durada de les xifres d'aturats, la taxa d'atur se situa en un 10,28 %. En aquest supòsit, l'atur disminueix en tots els sectors d'activitat excepte en l'agricultura, on se situa per sobre del conjunt del mercat de treball de la zona.

El nombre d'aturats de llarga durada ha disminuït en més de 8.000 persones, una xifra que representa el 82 % de la disminució total. Tot i així, aquest col·lectiu, conjuntament amb les persones que volen accedir per primera vegada al mercat de treball, representen el 57,57 % del nombre d'aturats. Les variacions de l'atur són el resultat de l'evolució dels actius i dels ocupats. Podem considerar que la incidència de cada un d'aquests conceptes ha estat diferent a la zona els darrers anys. Al gràfic següent s'indica la variació interanual d'aquests conceptes i es pot observar que quan es crea poca ocupació o quan l'ocupació disminueix, el nombre d'actius també ho fa; i quan es crea ocupació amb un cert dinamisme, hi ha una entrada significativa al mercat de treball, tot i que inferior a la creació d'ocupació.

Observant el període analitzat al gràfic —des de 2012 fins a 2016—, es pot concloure la importància

1r trimestre 2016

3. L'ATUR

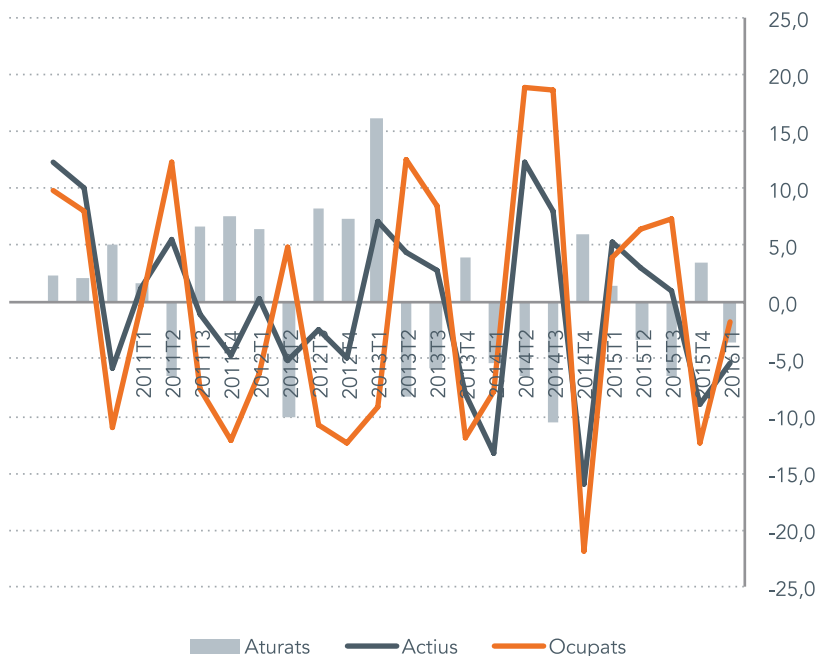
3.2 Els aturats. Anàlisi sectorial. Primer trimestre

Milers	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	118,90	3,10	6,90	6,10	41,30	61,50
2014	103,40	4,60	5,00	3,00	34,90	55,90
2015	93,80	3,10	4,20	4,80	25,30	56,40
2016	83,90	5,10	1,60	3,40	25,50	48,30
Taxa d'atur	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	28,98	17,42	11,77	19,30	17,21	16,49
2014	26,17	27,22	9,16	10,31	14,63	14,00
2015	23,17	18,34	6,76	15,74	10,59	10,73
2016	21,26	23,50	2,87	13,39	10,48	10,28
Distribució	TOTAL	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	P. ocupació*
2013	100	2,61	5,80	5,13	34,74	51,72
2014	100	4,45	4,84	2,90	33,75	54,06
2015	100	3,30	4,48	5,12	26,97	60,13
2016	100	6,08	1,91	4,05	30,39	57,57

* Aturats que cerquen la primera ocupació o que han deixat la seva ocupació fa més d'un any.
Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

que té la variació dels actius i ocupats en la variació dels desocupats. Com a resultat global del període, es pot considerar que entre 2012 i 2016 l'atur va disminuir en més de 13.000 persones, ja que es van perdre 20.500 actius i 7.200 ocupats. Sembla que la menor creació d'ocupació desmotiva els actius, el que fa que l'augment de l'atur no sigui tan impactant. Per cada disminució de 100 ocupats, el nombre d'actius disminueix en 285, de manera que la variació de l'ocupació, tot i ser important, té un menor efecte sobre l'atur. Si el nombre d'actius fos més constant o augmentés, la repercussió en les dades d'atur seria molt superior atès el baix índex d'activitat de la població de la zona. Des del punt de vista estadístic, això és significatiu i ens pot ajudar a emmirallar-nos, però des del punt de vista de futur econòmic de la zona és una dada molt preocupant.

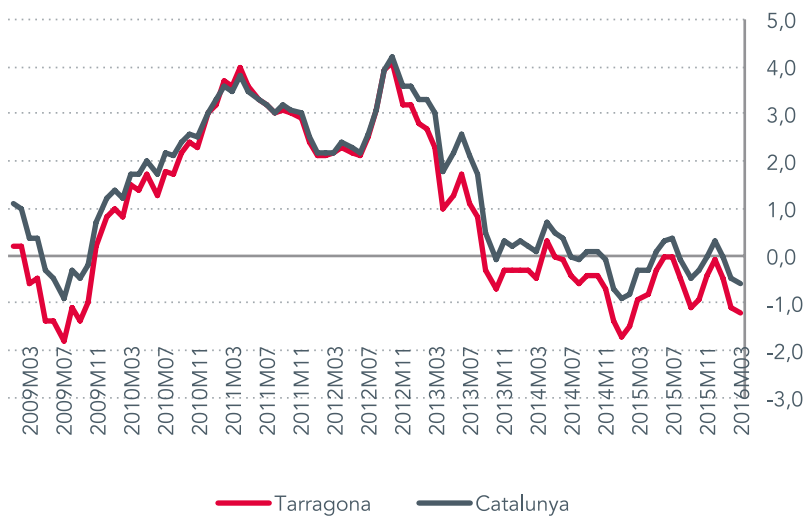
Variació trimestral en milers a Tarragona

Font: Elaboració pròpia a partir de l'EPA

4. L'ÍNDEX DE PREUS DE CONSUM (IPC)

Variació IPC anual

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

4. L'índex de preus de consum (IPC)

Des de 2011, és a dir, durant un període de cinc anys, la variació de l'indicador de preus de consum ha augmentat un 1,04 % a les comarques de Tarragona, mentre que al conjunt català ho ha fet en un 3,43 % i a Espanya, en un 1,80 %. Estem davant d'una variació de preus plana, però que durant el període ha tingut dues etapes. La primera, una relativament alcista, ja en plena crisi i com a conseqüència, d'una banda, de desajustos de l'oferta per absorbir costos causats per una demanda menor i per les dificultats financeres de les empreses, i de l'altra, de l'augment de la pressió fiscal sobre els béns de consum. I la segona, de forta disminució de preus a partir de mitjan 2013, quan es van absorbir aquests efectes i es va normalitzar la distribució adequant-la a una demanda menor, amb valors negatius de variació interanual durant molts mesos fins al primer trimestre de 2016.

La situació de l'IPC, tot i el sentit negatiu, no ha provocat cap deflació, sinó que s'ha adequat a la pressió de la demanda. Això sí que comporta, tanmateix, importants modificacions en l'oferta, ja sigui en la producció, les importacions, la logística i distribució o en les formes de venda, fet que fa que es reordeni tota l'oferta comercial minorista.

Al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre aquesta dinàmica també s'ha deixat notar. Si es compara la variació anual per mesos dels preus a Tarragona i Catalunya (vegeu el gràfic anterior), tot i la dinàmica similar, s'observa una menor variació a la zona. Al gràfic s'analitzen aquestes dades des de 2009, el primer any de la crisi, i s'observa com la dinàmica de preus ha estat superior en tot moment al conjunt català que a l'àrea, tret d'alguns mesos de 2012, quan van repercutir els efectes de la major pressió fiscal (que ho van fer de manera similar). Així, es pot considerar que els factors que determinen aquesta dinàmica de preus són la menor demanda i el fort ajust de l'oferta comercial.

Al mes de març —el darrer mes del trimestre— es donen algunes modificacions significatives en la variació interanual de preus, tant pel que fa als grups de preus com a la diferència entre zones. Els aspectes més significatius a destacar són els següents:

- L'augment de l'1,2 % en alimentació, una dada relativament significativa si es té en compte l'indicador global. A Tarragona, aquest indicador ha estat lleugerament inferior al del conjunt de Catalunya i Espanya.

- Un increment del 2,7 % en telecomunicacions en totes les zones, principalment com a conseqüència dels increments de preus que han determinat com a variació anual les principals empreses del sector.

- Les disminucions més significatives que han basculat de manera clara l'indicador a la baixa han estat les del transport i les de l'habitatge, amb un descens superior a la zona que en altres llocs (del 6 % en transport i de més del 7 % en habitatge).

En la resta de grups s'han registrat, en general, augments força moderats. En l'àrea de Tarragona té una certa significació el d'hotels, restaurants i bars, amb un increment menor que a les altres zones, i el d'altres béns i serveis, amb un augment relativament moderat i major a Tarragona que a Catalunya i Espanya.

4.1 L'índex de preus de consum (març de 2016)

Base 2011	Tarragona	Catalunya	Espanya
Índex general	101,04	103,42	101,80
Aliments i begudes no alcohòliques	106,97	108,62	106,91
Begudes alcohòliques i tabac	115,25	115,37	116,91
Vestit i calçat	96,36	95,50	95,55
Habitatge	96,70	101,40	98,88
Parament de la llar	97,66	103,99	101,09
Medicina	113,19	113,69	110,39
Transports	93,20	94,98	95,38
Comunicacions	86,98	86,72	86,84
Esbarjo i cultura	96,96	101,32	99,33
Ensenyament	118,18	121,40	116,90
Hotels, cafès i restaurants	104,56	104,59	103,46
Altres béns i serveis	109,41	111,09	108,45
Variacions interanuals %			
Índex general	-1,2	-0,6	-0,8
Aliments i begudes no alcohòliques	1,2	1,7	1,7
Begudes alcohòliques i tabac	0,3	0,2	0,4
Vestit i calçat	0,3	0,5	0,4
Habitatge	-7,4	-5,2	-6,3
Parament de la llar	-0,6	1,0	0,3
Medicina	0,7	-0,1	-0,5
Transports	-6,0	-5,4	-5,3
Comunicacions	2,7	2,7	2,7
Esbarjo i cultura	0,8	0,4	0,0
Ensenyament	0,6	1,1	0,5
Hotels, cafès i restaurants	1,1	1,6	1,6
Altres béns i serveis	2,0	1,9	1,5

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

5. LA VARIACIÓ DE L'OFERTA EMPRESARIAL I EL FINANÇAMENT BANCARI DE L'ECONOMIA

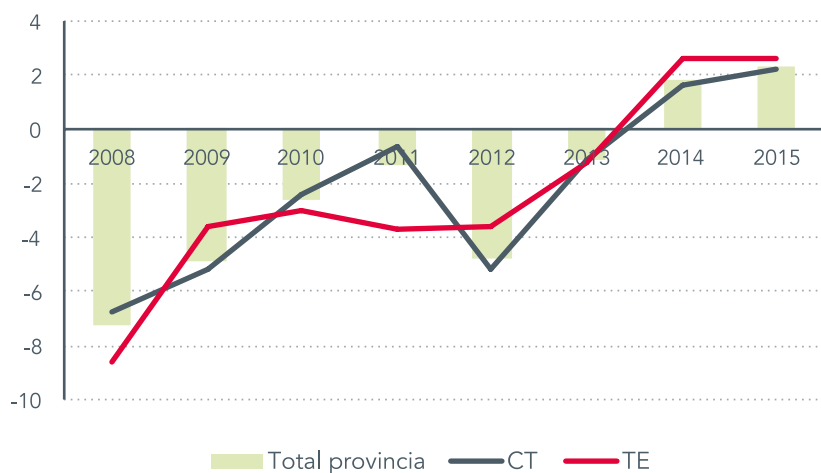
5.1 La variació dels comptes de cotització per comarques segons els sectors d'activitat i la grandària de l'empresa

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	Més de 250 treballadors
Alt Camp	5,88	0,85	-2,68	-0,50	-0,35	-0,47	0	-3,03	16,67
Baix Camp	-8,14	2,90	7,30	3,82	3,96	3,26	6,48	4,96	20,00
Baix Ebre	12,82	6,82	1,02	1,87	2,54	1,32	7,82	5,88	16,67
Baix Penedès	-4,76	0	9,16	3,04	3,37	1,99	10,98	-6,38	0
Conca de Barberà	-7,69	3,25	4,62	5,75	4,90	4,21	6,72	22,22	0
Montsià	6,67	3,35	-0,58	2,74	2,62	2,36	4,42	-12,00	66,67
Priorat	-7,14	10,23	15,79	0,49	3,68	3,52	5,00	0	0
Ribera d'Ebre	15,38	4,92	-2,94	0,22	0,66	0,80	1,10	-12,50	0
Tarragonès	4,35	1,84	0,79	1,99	1,88	0,60	6,19	3,49	0
Terra Alta	14,29	9,80	2,17	5,33	5,95	6,36	3,92	0	0
Camp de Tarragona	-3,66	2,30	4,20	2,61	2,68	1,72	6,31	2,77	5,13
Terres de l'Ebre	11,33	5,43	0,17	2,21	2,58	1,97	5,68	-2,90	30,00
Prov. Tarragona	2,93	3,12	3,26	2,52	2,66	1,78	6,19	2,04	7,95
CATALUNYA	3,47	1,19	3,89	2,34	2,37	1,59	5	3,76	4,46

Nombre d'empreses	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total	Fins a 5 treballadors	De 6 a 50 treballadors	De 51 a 250 treballadors	Més de 250 treballadors
Camp de Tarragona	-7	37	80	405	515	255	243	13	4
Terres de l'Ebre	17	31	1	93	142	89	52	-2	3
Prov. Tarragona	10	68	81	498	657	344	295	11	7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Variació dels centres de cotització

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

5. La variació de l'oferta empresarial i el finançament bancari de l'economia

En considerar les xifres de l'ocupació dels darrers mesos, es veu un cert optimisme empresarial. Aquesta dada es pot complementar amb una visió més acurada d'aquest cert dinamisme quan s'analitza la variació de comptes de cotització a la Seguretat Social, és a dir, de centres de treball. En aquest sentit, i en dades interanuals, els resultats del primer trimestre de 2016 són positius, ja que hi ha 657 comptes més (515 al Camp de Tarragona i 142 a les Terres de l'Ebre). La majoria d'aquests comptes s'han creat amb menys de cinc treballadors, però han fet que millori el nombre d'assalariats, sobretot en activitats de serveis. De les xifres d'aquest increment també cal destacar el pes significatiu que guanyen els centres que tenen entre 6 i 50 treballadors, que representen gairebé el 45 % dels comptes nous. També formen part d'aquesta millora empresarial els centres que tenen entre 51 i 250 treballadors i els que en tenen més de 250.

La variació dels centres de cotització ha estat significativa, amb un augment interanual a la província de Tarragona del 2,66 % (lleugerament superior a les Terres de l'Ebre que al Camp de Tarragona), superior a la dada del total català. A les Terres de l'Ebre els increments més importants han tingut lloc a l'agricultura i a la indústria, mentre que al Camp de Tarragona ho han fet a la construcció (amb un percentatge molt elevat) i als serveis (amb un percentatge lleugerament superior al de la indústria). Per comarques, les variacions més importants s'observen a la Conca de Barberà, a la Terra Alta i, en menor grau, al Priorat, mentre que la Ribera d'Ebre i l'Alt Camp tenen una variació negativa. A les comarques costaneres com el Baix Camp i el Baix Penedès la construcció ha augmentat significativament, mentre que al Baix Ebre ho han fet la indústria i l'agricultura. El Montsià, a més d'un augment també en la indústria, ha vist la creació d'un centre de cotització de més de 250 treballadors. Cal destacar que en el cas del Tarragonès la variació en centres de cotització ha estat inferior; per tant, sembla ser que l'ocupació s'ha creat abans en activitats existents que en centres nous. Respecte de l'Alt Camp, les dades interanuals indiquen menys activitat empresarial, tot i que també la consolidació d'empreses amb més de 250 treballadors.

Tot i la millora de l'oferta que es dedueix de l'augment en els comptes de cotització a la Seguretat Social, és important ressaltar els valors positius amb eufòria continguda, ja que hi ha uns 5.000 centres de cotització menys que al desembre de 2008. Al gràfic s'observa la variació generada des d'aleshores, que es va consolidar amb la

1r trimestre 2016

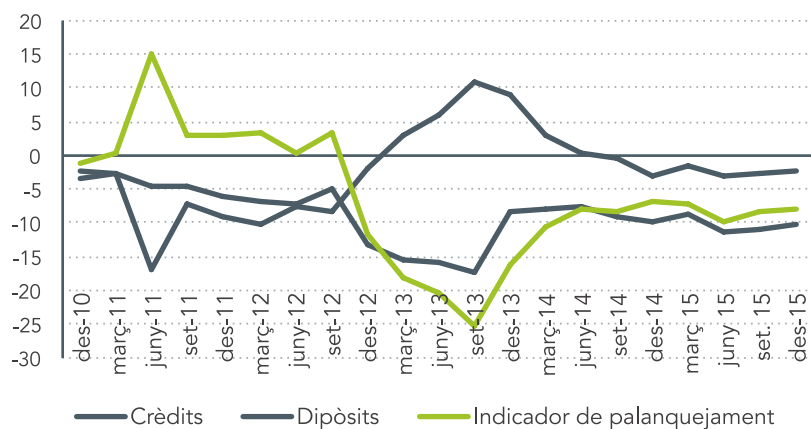
5. LA VARIACIÓ DE L'OFERTA EMPRESARIAL I EL FINANÇAMENT BANCARI DE L'ECONOMIA

5.2 Indicador de finançament bancari de l'activitat econòmica

	Milions d'euros		Variació interanual		Relació crèdit/dipòsit*100 Indicador de palanquejament
	Crèdits	Dipòsits	Crèdits	Dipòsits	
Des. 2010	26.929	13.002	-2,42	-3,27	207,12
Març 2011	26.877	12.782	-2,48	-2,73	210,27
Juny 2011	26.391	12.566	-4,40	-16,92	210,02
Set. 2011	25.935	12.280	-4,61	-7,24	211,19
Des. 2011	25.254	11.836	-6,22	-8,97	213,37
Març 2012	25.014	11.501	-6,93	-10,03	217,50
Juny 2012	24.485	11.622	-7,22	-7,51	210,67
Set. 2012	24.627	11.263	-5,04	-8,28	218,65
Des. 2012	21.896	11.625	-13,30	-1,78	188,35
Març 2013	21.114	11.860	-15,59	3,13	178,02
Juny 2013	20.637	12.313	-15,72	5,94	167,60
Set. 2013	20.358	12.476	-17,34	10,77	163,17
Des. 2013	20.050	12.697	-8,43	9,22	157,91
Març 2014	19.421	12.210	-8,02	2,95	159,06
Juny 2014	19.095	12.364	-7,47	0,41	154,44
Set. 2014	18.595	12.438	-8,66	-0,31	149,50
Des. 2014	18.103	12.311	-9,71	-3,04	147,05
Març 2014	17.737	12.017	-8,67	-1,58	147,60
Juny 2014	16.924	12.175	-11,37	-1,53	139,01
Set. 2014	16.561	12.097	-10,94	-2,74	136,90
Des. 2015	16.272	12.040	-10,11	-2,20	135,15

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

Variació interanual indicadors finançació bancària

Font: Elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya

pèrdua de dinamisme de l'activitat productiva, amb valors anuals descendents sistemàtics respecte de l'any anterior excepte en els dos darrers exercicis. En termes globals, la variació ha estat molt similar al Camp de Tarragona i a les Terres de l'Ebre, ja que el dinamisme de la construcció —important a les dues àrees— ha estat un dels determinants essencials. Tot i això, es poden observar alguns matisos, com ara un menor descens al Camp els anys 2010 i 2011, una caiguda superior l'any 2012 i un increment superior a les Terres de l'Ebre els dos darrers exercicis.

L'indicador de finançament bancari de l'activitat continua a la baixa i manté aquest ritme de disminució contínua des de 2009. Les dades de 2015 indiquen un descens mitjà superior al 10 % del crèdit i una disminució de dipòsits del 2 %. Aquesta variació s'ha manifestat també en dades interanuals al desembre de 2015. Això ha comportat una dinàmica de despalanquejament de l'activitat productiva i de consum a la zona, que si al desembre de 2014 representava un 147,05 del crèdit superior als dipòsits, al de 2015 disminuïa fins al 135,15. Aquest indicador, que fins al 2012 estava en valors superiors a 200, s'ha ajustat progressivament a la baixa i actualment se situa pròxim als 135 punts. Els dipòsits es mantenen estables i l'economia es despalanqueja pel retorn de crèdits o per les dificultats d'aconseguir-ne de nous.

Al gràfic es reflecteix d'una manera molt simbòlica l'evolució de la variació dels dipòsits. Sembla ser que entre els anys 2012 i 2014 no es va trobar tan interessant deixar els dipòsits en el sistema bancari i es van cercar altres opcions, ja sigui per finançar més els recursos propis en l'activitat empresarial o alternatives de renda. En canvi, el crèdit disminueix de manera constant, fet que provoca el despalanquejament de l'economia (per la disminució de l'endeutament), tot i que també té conseqüències en l'augment de l'oferta i del consum.

6. EL MERCAT IMMOBILIARI I EL SEU FINANÇAMENT

6.1 Les vendes d'habitatge i el seu valor. Tarragona i la seva relació amb el conjunt català

Tarragona	2012	2013	2014	2015
Habitatge nou	2.009	1.394	906	708
Habitatge usat	5.678	5.912	6.783	7.691
Valor total milers €				
Habitatge nou lliure	320.581,00	205.603,50	122.301,10	92.033,00
Habitatge usat lliure	674.786,70	417.513,00	575.549,60	753.617,70
Valor mitjà habitatge milers €				
Habitatge nou lliure	159,57	147,49	134,99	129,99
Habitatge usat lliure	118,84	70,62	84,85	97,99

Relació amb Catalunya	2012	2013	2014	2015
Habitatge nou	17,49	22,75	14,92	13,82
Habitatge usat	15,01	15,39	13,88	13,74
Valor total milers €				
Habitatge nou lliure	15,01	18,03	10,78	9,14
Habitatge usat lliure	11,09	7,43	7,75	8,99
Valor mitjà habitatge milers €				
Habitatge nou lliure	85,83	79,24	72,25	66,12
Habitatge usat lliure	73,87	48,30	55,84	65,45

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri de Foment.

6. El mercat immobiliari i el seu finançament

El pes del sector de la construcció residencial ha perdut rellevància progressivament tant en l'economia de la zona com en relació amb el total català. Així, el nombre d'habitatges iniciats és inferior al d'acabats, amb percentatges que cada cop tenen menys pes en el total català. L'any 2012, les comarques de Tarragona van acollir el 20,71 % dels habitatges acabats i el 18,83 % dels iniciats a Catalunya, uns percentatges que al 2015 van disminuir fins al 10,67 % i el 7,86 % respectivament.

L'any 2015 hi ha una millora respecte de l'exercici anterior. Les xifres percentuals mostren un augment notable —si bé les de 2014 eren molt baixes— i passen dels 389 als 486. Tot i això, encara estan molt lluny de les previsions que van provocar la construcció de noves edificacions alguns anys enrere.

La manca d'activitat edificatòria afecta el sector immobiliari, excepte per la venda de l'estoc buit i un volum important de segones residències com a habitatge usat. A la zona, aquesta dinàmica és molt més efectiva que la construcció d'habitatges nous. A la taula 6.1 es mostren les xifres de venda d'habitatges a la zona, que són molt més elevades que les de nova edificació. Cal destacar-hi l'augment de l'habitatge usat en front del nou. D'altra banda, també s'hi pot observar la variació mitjana de preus per habitatge i el descens que han patit els preus des de 2012, un 18 % en quatre anys. Una disminució similar s'ha produït en l'habitatge usat, tot i que la demanda d'aquest tipus d'habitatge ha augmentat el 2015, mentre que la d'habitatge nou ha continuat a la baixa. La diferència de preu entre tots dos ha anat canviant, tot i que al 2012 i al 2015 el preu de l'habitatge nou era un 35 % superior.

Un altre aspecte que s'observa a la taula és la pèrdua de pes d'aquesta activitat en relació al total català. Pràcticament tots els indicadors pateixen un descens relatiu, tot i que destaca notablement la diferència del valor mitjà de venda, que al 2015 és un 35 % inferior a la zona que a la mitjana catalana.

El finançament d'aquest mercat prové principalment del crèdit hipotecari i, en menor mesura, dels recursos propis del comprador. A la taula 6.2, relativa a les hipoteques concedides per a finques urbanes, se n'observa la correlació amb els valors de les vendes indicades anteriorment.

6. EL MERCAT IMMOBILIARI I EL SEU FINANÇAMENT

6.2 Les hipoteques concedides per a finques urbanes i el seu valor. Tarragona i la seva relació amb el conjunt català (milers d'euros)

Any	Banc		Caixa d'estalvis		Altres entitats		Total		Valor mitjà hipoteca
	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	Nombre	Import	
Tarragona									
2015	5.649	585.264	0	0	829	93.493	6.478	678.757	104,78
2014	4.352	400.662	0	0	837	69.487	5.189	470.149	90,60
2013	4.831	476.084	129	10.547	979	129.039	5.939	615.670	103,67
2012	6.656	730.151	543	48.813	1.333	174.524	8.532	953.488	111,75
Catalunya									
2015	50.316	7.351.252	0	0	5.986	975.084	56.302	8.326.336	147,89
2014	38.445	5.221.795	0	0	6.464	1.111.830	44.909	6.333.625	141,03
2013	38.822	4.831.216	2.004	234.742	6.865	1.003.501	47.691	6.069.459	127,27
2012	47.937	6.254.367	7.296	864.372	8.471	1.079.922	63.704	8.198.661	128,70
Relació Tarragona/Catalunya									
2015	11,23	7,96	0	0	13,85	9,59	11,51	8,15	70,85
2014	11,32	7,67	0	0	12,95	6,25	11,55	7,42	64,24
2013	12,44	9,85	6,44	4,49	14,26	12,86	12,45	10,14	81,46
2012	13,88	11,67	7,44	5,65	15,74	16,16	13,39	11,63	86,83

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

L'any 2012 la diferència és del 4 % i després disminueix progressivament, mentre que el pes d'altres recursos de comprador augmenta fins a arribar a una diferència del 19 % l'any 2015. Durant aquests quatre anys, el valor mitjà per hipoteca a la zona ha disminuït, mentre que al conjunt català ha augmentat. Tanmateix, en dades interanuals de 2015, les hipoteques a la zona han augmentat un 24,84 % en nombre i un 44,37 % en valor, mentre que al conjunt català la variació ha estat del 25,37 % i el 31,46 % respectivament. El crèdit hipotecari nou sobre l'habitatge a les comarques del Camp i de l'Ebre cada vegada té menys significació en el total del crèdit viu de l'àrea i tot just arriba al 3 % en l'exercici de 2015, un lleuger augment tenint en compte el 2,32 % de l'exercici anterior.

L'any 2015, els paràmetres del mercat immobiliari experimenten una lleugera millora respecte de l'any anterior, però encara no es pot parlar de dades consolidades, ja que les oscil·lacions són fortes per petits moviments de les operacions. Això indica la importància que té el mercat de l'habitatge usat, amb uns preus que es mantenen un 30 % per sota de l'habitatge nou en una evolució que des del 2012 ha experimentat una caiguda del 20 %. La venda d'habitatges usats implica abans redistribució de rendes que impuls econòmic i, en aquest sentit, la major dinàmica del mercat té pocs efectes sobre l'activitat econòmica en general.

7. COMERÇ EXTERIOR

7.1 Exportacions i importacions de Tarragona (milers d'euros)

	Any 2015		Any 2016	
	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	548.197	810.642	593.538	811.881
Febrer	532.482	792.430	610.534	750.042
Març	708.551	729.392		
Abril	699.358	807.960		
Maig	542.217	853.307		
Juny	613.486	839.544		
Juliol	608.762	962.693		
Agost	462.131	851.164		
Setembre	637.053	938.422		
Octubre	738.497	963.003		
Novembre	616.714	787.535		
Desembre	532.635	1.004.199		
TOTAL	7.240.083	10.340.291	1.204.073	1.561.922

Variació interanual

	Exportació	Importació	Exportació	Importació
Gener	-9,27	-9,71	8,27	0,15
Febrer	-2,17	-29,55	14,66	-5,35
Març	11,61	-32,06		
Abril	9,17	-15,21		
Maig	0,38	-10,35		
Juny	21,17	-8,22		
Juliol	10,28	-6,44		
Agost	-13,30	-6,95		
Setembre	-0,66	-6,80		
Octubre	19,90	-15,30		
Novembre	-0,98	-4,83		
Desembre	-12,38	22,00		
TOTAL	2,53	-10,38	11,42	-2,57

Font: Elaboració pròpia a partir de DGA

7.2 Comparació dels indicadors

	Exportació	Importació
Tarragona		
Variació 2015-16 Acumulat febrer	11,42	-2,57
Catalunya		
Variació 2015-16 Acumulat febrer	1,01	3,13
Espanya		
Variació 2015-16 Acumulat febrer	2,39	0,99
Tarragona/Catalunya		
Any 2015	11,34	13,61
2016 fins al febrer	12,23	12,72

Font: Elaboració pròpia a partir de DGA

7. El comerç exterior

El comerç amb l'exterior ha estat un dels aspectes clau de l'economia de l'àrea en aquests anys de baix creixement. La manca de demanda interna ha creat la necessitat de cercar nous mercats a l'exterior, un fet que es manifesta en dos aspectes: d'una banda, l'ampliació del nombre d'empreses exportadores, i de l'altra, l'augment del valor de les operacions. Al costat d'aquest esforç que l'oferta empresarial de la zona fa per vendre a l'exterior, trobem una caiguda del preu dels productes petrolífers que, a mitjà termini, pot tenir conseqüències d'actuació empresarial en les grans empreses multinacionals de l'àrea. De moment, aquesta nova realitat ha fet que el valor de les importacions disminueixi més que el nombre de tones comprades.

Aquests fenòmens constitueixen la dinàmica del comerç exterior dels darrers exercicis, que es consoliden segons les dades de l'exercici actual. Aquestes dades de 2015 indiquen una variació positiva de les exportacions i una disminució del valor importat que també s'observen els primers mesos de 2016, amb una accentuació de l'augment exportador i una menor caiguda en les importacions.

Si aquesta dinàmica es compara amb el que ha succeït a la resta de Catalunya i d'Espanya, durant els dos primers mesos de 2016 s'observa un augment superior de les exportacions i una caiguda superior de les importacions, que disminueixen a Tarragona i augmenten a les altres dues zones. Segons aquest dinamisme, el pes del comerç exterior de la zona respecte del conjunt català canvia lleugerament, ja que al 2016 augmenta el pes de les exportacions en comparació de l'any anterior i disminueix el de les importacions.

A causa de la gran rellevància dels productes petrolífers, les dinàmiques del comerç amb l'exterior de la zona són diferents de les del total català. Si es comparen les exportacions d'aquestes dues àrees, tot i que el pes de les de la zona és menor i hi manquen algunes partides industrials importants del conjunt català (com és el cas de l'automoció), podem observar com el valor per operació i les tones per operació són molt superiors. Això és conseqüència del pes que tenen les grans empreses en aquestes operacions i de l'orientació que donen a unes vendes més concentrades. També cal observar que tot i que el valor per quilogram exportat del total català ha estat tradicionalment molt superior al tarragoní pel major valor afegit de les vendes, darrerament el valor de la zona de Tarragona augmenta malgrat la disminució dels preus de productes petrolífers (que també juguen

7. COMERÇ EXTERIOR

7.3 Indicadors exportació de Tarragona i Catalunya

	Valor kg €	Valor operació €	Tones operació
Tarragona			
2015	1,08	28.068,86	26,01
2014	1,02	28.995,78	28,41
2013	1,18	31.359,34	26,56
2012	0,94	34.511,43	36,89
2011	0,91	31.864,07	35,16
2010	0,80	27.727,52	34,67
Catalunya			
2015	2,06	8.118,13	3,95
2014	1,96	8.989,49	4,58
2013	2,06	9.716,51	4,72
2012	1,98	10.899,59	5,51
2011	1,95	11.203,52	5,74
2010	1,82	11.106,68	6,10

Font: Elaboració pròpia a partir DGA

en l'exportació). Això indica un augment del valor del producte, a més d'una entrada de petites i mitjanes empreses que han assolit un nivell d'exportació prou interessant tenint en compte la disminució de la demanda interna.